

MUZIKOLOGIJA

Zašto Ivan Marko Lukačić?

Ivan Bošković, Split

U studenom 1985, u povodu 400. obljetnice rođenja hrvatskog skladatelja *fra Ivana Lukačića*, Hrvatska provincija franjevac konventualaca sv. Jeronima i Institut za crkvenu glazbu pri Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Zagrebu priredili su u Splitu i Zagrebu znanstveni skup o tom našem istaknutom glazbeniku. Referati sa skupa sad su objavljeni u zborniku »Lukačić«, što ga je izdala provincija hrvatskih franjevac konventualaca. Na str. 89—101. tiskan je i moj referat *Ivan Lukačić kao kapelnik splitske prvostolnice*, u kojem je napravljeno nekoliko lektorskih i uredničkih »zahvata« s kojima se ne mogu složiti. Na ovom mjestu ne bih govorio o lektorovim »ispravcima«, samo bih napomenuo, da on mora poštovati osobitosti piščeva stila i rječnika i da ga ne smije ispravljati kad ne griješi. Ako auktor (konkretno ja) piše, na primjer, »europski«, lektor mu to ne smije »ispravljati« u »evropski«. Ni urednik nema neograničena prava u »prekrajnju« ili nadopunjavanju auktorova teksta i ne smije ga bez njegova pristanka »ispravljati«, odnosno »nadopunjavati«. Konkretno: ako sam ja napisao Ivan Lukačić, to jest ako sam potpuno ispravno naveo ime i prezime tog našeg skladatelja, onda urednik nema prava, da mi »umeće« Marka, odnosno da između imena i prezimena stavlja inicijal M, što nije u duhu hrvatske jezične tradicije i prakse, a i inače inicijal između imena i prezimena ne označava drugo ime imenovanog, nego očevo ime.

Osim u članku *Cirila Petešića*, u kojem se Lukačića uvijek navodi samo kao Ivana, te u dosad neobjavljenom predgovoru reprint-izdanju Lukačićevih moteta *dr. Draga Plamenca*, u radovima svih ostalih auktora susrećemo ili Ivana Marka Lukačića ili Ivana M. Lukačića (češći oblik). Pretpostavljam, a i vjerujem, da je ta »ujednačenost« plod urednikova »zahvata«, u što me posebno uvjerava referat *Ennia Stipčevića*, koji je već ranije (od 29. listopada do 4. studenoga 1985) objavljen u nastavcima u zagrebačkom »Vjesniku«. Tamo je naš skladatelj samo Ivan, u zborniku pak Ivan M. Lukačić ili I. M. Lukačić. Da Stipčević dosljedno piše samo Ivan Lukačić, potvrđuje i njegov predgovor padovanskom izdanju Lukačićevih moteta iz godine 1986, koji je prethodno objavljen i u ča-

sopisu »Zvuk« (br. 3—4, Sarajevo, 1985, str. 43—49). Istina, i u nazivu mog referata, na nekoliko mjesta u tekstu i u sažetku na talijanskom jeziku stoji *Ivan* Lukačić, ali u kazalu sadržaja piše: *Ivan Marko* Lukačić kao kapelnik splitske prvostolnice. Koje li zbrčke!

Koliko mi je poznato, opravdanje za »preimеноvanje« stručni urednik nalazi u činjenici, da je Lukačićevo krsno ime Marko. To nitko ne poriče. Ali, tko danas zna za fra Ivana Lukačića po krsnom imenu? Tko danas zna, na primjer, kako se krsnim imenom zvao *fra Andrija Kačić Miošić*, *fra Filip Grabovac* i toliki drugi? Lukačić je već gotovo puna četiri stoljeća samo *Ivan* Lukačić: i u dokumentima i u stručnoj literaturi (našoj i svjetskoj); na zbirci njegovih duhovnih koncerata »*Sacrae cantiones*« iz godine 1620. i na svim kasnijim izdanjima, pa i na onom najnovijem, padovanskom iz godine 1986; na koncertnim programima i na spomen-ploči u Sv. Frane; u enciklopedijskim natuknicama i novinskim člancima itd. Kojim pravom mi to danas mijenjamo? Ne stvaramo li time i nepotrebnu zabunu? Jer, što će se dogoditi ako neki budući istraživač Lukačićeva života i rada bude u dokumentima tragao za fra Ivanom *Markom* Lukačićem i tamo ga ne nađe, jer ga pod dvostrukim imenom i ne može naći? Komu je sve to potrebno i zašto? Kamo bismo stigli kad bismo svim našim fratrima (i ne samo našim), koji su se u znanosti, umjetnosti i u povijesti afirmirali pod svojim redovničkim imenima, počeli bilježiti i krsna? Oni su ulaskom u red, »oblačeći se u novog čovjeka«, uzimali i novo, redovničko ime. S njim su se identificirali, živjeli, stvarali i umirali. Tim imenom zvali su ih njihovi suvremenici, njime su obilježena njihova djela i po njemu ih i mi danas poznajemo, pa čak i u onim rijetkim slučajevima, kad bi se koji od njih sekularizirao, kao slikar *Medović*, koji je i danas poznatiji po svom ex-redovničkom imenu *Celestin*, negoli po krsnom (Mato). Bilo je tako i s Lukačićem. Njegovim ulaskom u red franjevac konventualaca »umro« je Marko, a »rodio se« novi čovjek, koji je uzeo znakovito ime Ivan, što znači: *Jahve je milostiv*. Budimo i mi milostivi prema njemu i ne mijenjajmo mu ime. Jer, *nomen est omen!*